

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/406/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6312203412
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6312203412.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a Mgr. Dušana Ďuriana, v právnej veci navrhovateľky H. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. - J., J. XXXX/XX, zastúpená advokátom JUDr. Petrom Šramkom, so sídlom AK Brezno, Moyzesova 12, proti odporcovi J. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. - J., J. XX, zastúpený advokátkou JUDr. Zuzanou Falisovou, so sídlom Advokátskej kancelárie Banská Bystrica, Nám. Štefana Moyzesa 2, v konaní o zaplatenie 1.607 € s príslušenstvom o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 3C/35/2012-56 z 27. 03. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania voči navrhovateľke nepriznáva.

odôvodnenie:

Návrh na zaplatenie 1.607 € s 9 %-ným úrokom z omeškania ročne od 01. 04. 2012 do zaplatenia, ktoré si navrhovateľka uplatnila ako polovicu nákladov za družstevný byt v spoločnom nájme za obdobie od apríla 2010 do decembra 2011 vrátane okresný súd zamietol. Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľka a odporca boli manželia. Ich manželstvo bolo rozvedené. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov bolo vyporiadané v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 2C/138/2009. Podľa zmierny uzavretého v konaní o vyporiadaní BSM, ktorý súd schválil, sa navrhovateľka stala výlučnou vlastníčkou členských práv k družstevnému bytu, ktorý mali účastníci v spoločnom nájme. I keď rozhodnutie o schválení súdneho zmierny v konaní o vyporiadaní BSM nadobudlo právoplatnosť 26. 01. 2012, nehradením polovicu nájomného a nákladov spojených s užívaním bytu za čas do právoplatnosti rozhodnutia o vyporiadaní BSM nevzniklo odporcovi bezdôvodné obohatenie na úkor navrhovateľky. Z konania o rozvod manželstva vedeného na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 3C/29/2006 mal okresný súd preukázané, že pre značne narušený vzťah navrhovateľky a odporcu, ktorý zle vplýval na maloletú dcéru účastníkov Viktóriu, bol odporca nútený odsťahovať sa zo spoločného družstevného bytu spolu s dcérou ešte v novembri 2006. Konanie navrhovateľky, ktorá si napriek odsťahovaniu odporcu z bytu ešte v roku 2006 uplatňuje od odporcu polovicu nákladov zo spoločného nájmu bytu za obdobie od 01. 04. 2010 do 31. 12. 2011 považoval za rozporné s dobrými mravmi, ktorému podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť poskytnutá právna ochrana, preto návrhu navrhovateľky nemôže vyhovieť.

Odporcovi, ktorý mal v konaní úspech, priznal náhradu trov konania, ktoré mu vznikli zaplatením súdneho poplatku za odpor proti platobnému rozkazu a ako trovy právneho zastúpenia za úkony právnej služby poskytnuté advokátkou.

Navrhovateľka v odvolaní proti tomuto rozsudku vytýkala okresnému súdu, že vykonané dôkazy nevyhodnotil správne, z tohto dôvodu nesprávne zistil skutkový stav a následne vec nesprávne právne posúdil. Dôvody rozhodnutia označil za nezrozumiteľné. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je navrhovateľke zrejmé, či dôvodom zamietnutia návrhu bolo neunesenie dôkazného bremena alebo konanie navrhovateľky v rozpore s dobrými mravmi. Súd ani nerozvedol konkrétne, v čom navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno. Navrhovateľka predložila súdu ako dôkaz vyúčtovanie ročných platieb SBD za roky 2010 a 2011, z ktorých bol zrejмый predpis nájomného a odporca tento dôkaz nespochybnil, netvrdil, že by sa na úhradách nájomného sám podieľal. Navrhovateľka navrhla súdu vykonať dôkaz ohľadom rozúčtovania skutočných nákladov za služby spojené s nájmom bytu na SBD Brezno, ale okresný súd tento dôkaz nevykonal. V dôvodoch rozhodnutia sú rozporné údaje o dátume, kedy odporca opustil spoločný byt. Či sa tak stalo koncom roka 2005 alebo až v novembri 2006. Odporca sa počas celého konania účelovo bránil tým, že opustením spoločnej domácnosti mu zaniklo právo spoločného nájmu bytu, ale v konaní o vyporiadanie BSM trval na výplate z trhovej hodnoty členského podielu k družstevnému bytu. Konanie navrhovateľky, ktorá sa dožaduje zaplataenia jednej polovice z úhrad spojených so spoločným nájmom bytu, keď navrhovateľka bola v konaní o vyporiadání BSM zaviazaná zaplatiť odporcovi polovicu hodnoty členského podielu k družstevnému bytu, nemôže byť rozporné s dobrými mravmi.

Rozhodnutie okresného súdu o trovách konania nezohľadňuje skutočnosť, že navrhovateľke súd priznal čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov. Ak bola navrhovateľka čiastočne oslobodená od súdnych poplatkov, aj v prípade úspechu protistrany v spore môže byť daný dôvod na použitie ustanovenia § 150 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) pri rozhodovaní o trovách konania.

Navrhla rozsudok okresného súdu zmeniť a návrhu vyhovieť alebo ho zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a uložiť odporcovi povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy odvolacieho konania.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadril.

Krajský súd po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Navrhovateľka v návrhu na začatie konania uviedla, že sa od odporcu domáha vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré získal odporca tým, že v rokoch 2008 až 2011 neprispieval na nájomné a úhradu služieb spojených s užívaním bytu nachádzajúceho sa na ulici MPČĽ 21 v Brezne, hoci byt bol v spoločnom nájme účastníkov, a teda sa na nákladoch mali podieľať obaja nájomníci spoločne v rovnakej výške. Žalobou doručenou Okresnému súdu Brezno 20. 04. 2012 sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia len za obdobie apríl 2010 do decembra 2011 vo výške 1.607 €. V návrhu ani pri výsluchu na pojednávaní konanom 27. 03. 2013 na Okresnom súde Brezno navrhovateľka nerozvedla, z čoho suma 1.607 € pozostáva a akým spôsobom k výpočtu výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré mal odporca získať, dospela. Z listinných dôkazov priložených k návrhu na začatie konania označených ako Informácie o užívateľovi (bytu) za obdobie od 01. 01. 2010 do 31. 12. 2010 a za obdobie od 01. 01. 2011 do 31. 12. 2011 vystavených Stavebným bytovým družstvom Brezno jej nárok nevyplýva a bez vysvetlenia navrhovateľky jednoducho vyčísľiteľný nie je. Napriek tomu, že v návrhu chýba opis rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich uplatnený nárok, postupoval okresný súd v súlade so zásadou hospodárnosti, keď nepátral po zložkách uplatnenej istiny 1.607 €. Pre rozhodnutie o veci postačilo všeobecné vymedzenie nároku navrhovateľkou, že sa domáha od odporcu ako bývalého spoločného nájomcu družstevného bytu zaplataenia polovice nákladov na nájomné a úhrady za služby spojené s užívaním bytu za obdobie od apríla 2010 do decembra 2011.

Tvrdenie navrhovateľky, že povinnosťou spoločného nájomcu je prispievať na nájomné a úhrady spojené s užívaním bytu je v súlade s § 700 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého byt môže v spoločnom nájme viacerých osôb a spoloční nájomcovia majú rovnaké práva a povinnosti. Ak niektorý zo spoločných nájomcov si tieto povinnosti neplní a povinnosť hradiť nájomné a úhrady za služby spojené s nájmom bytu presúva na spoločného nájomcu, získa na jeho úkor bezdôvodné obohatenie podľa § 454 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa bezdôvodne obohatí aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám. Ak by navrhovateľka preukázala, že nájomné a úhrady za služby spojené s nájmom

bytu, plnila aj za odporcu, mohla by sa podľa § 454 Občianskeho zákonníka domáhať od odporcu, o ktorom tvrdí, že za neho plnila, vydania bezdôvodného obohatenia. Okresný súd dospel k názoru, že navrhovateľka neuniesla dôkazné bremeno o svojom tvrdení, že odporca sa na jej úkor bezdôvodne obohatil, čo bolo jedným z dôvodov zamietnutia návrhu a druhým, že navrhovateľka vykonáva právo (na vydanie bezdôvodného obohatenia) v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd s názorom okresného súdu súhlasí v plnom rozsahu.

Zo spisu Okresného súdu Brezno sp. zn. 3C/29/2006 o rozvode manželstva účastníkov je zistené, že manželstvo uzavreli účastníci XX. XX. XXXX a bolo právoplatne rozvedené 06. 11. 2006. Maloletá T. X., nar. XX. XX. XXXX, bola na čas po rozvode zverená do výchovy J. X. a maloletý J. X., nar. XX. XX. XXXX bol na čas po rozvode zverený do výchovy a opatery H. X.. V konaní o rozvod manželstva navrhovateľ J. X. dňa 11. 09. 2006 uviedol, že s odporkyňou H. X. žijú v spoločnom byte popri sebe ako cudzí ľudia. Z uvedeného je zrejmé, že v septembri 2006 odporca ešte v spoločnom byte na J. XX v U. býval.

V spise Okresného súdu Brezno sp. zn. 2C/138/2009 je založená kópia zápisnice o prevzatí bytu nachádzajúceho sa v U. na ul. J. č. XX od Stavebného bytového družstva Brezno J. X.. Byt bol podľa zápisnice o prevzatí bytu odovzdaný do užívania odporcovi J. X. 20. 12. 1988. Stalo sa tak za trvania manželstva účastníkov (manželstvo bolo uzavreté XX. XX. XXXX a rozvedené 06. 11. 2006), preto podľa § 703 ods. 2 Občianskeho zákonníka vznikol účastníkom spoločný nájom družstevného bytu a spoločné členstvo manželov v družstve. Z tohto členstva boli obaja manželia oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne. K zániku spoločného nájmu a spoločného členstva v bytovom družstve došlo právoplatnosťou rozhodnutia Okresného súdu Brezno č. k. 2C/138/2009-148 z 22. 12. 2011, ktorým bol schválený zmier účastníkov o vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Podľa dohody bývalých manželov sa výlučnou vlastníčkou členských práv k družstevnému bytu č. 1 nachádzajúceho sa na 1. poschodí vo vchode č. X na ul. J. č. XX v U. stala H. X., ktorá zostala aj nájomcom bytu. Uznesenie Okresného súdu Brezno o schválení súdneho zmierného vyporiadaní BSM nadobudlo právoplatnosť 26. 01. 2012. Navrhovateľka žalované obdobie, za ktoré sa domáhala úhrady polovice nákladov na nájom a služby spojené s nájmom bytu vymedzila od apríla 2010 do decembra 2011. V tomto období bol odporca právne spoločným nájomcom družstevného bytu, ale z výpovedí účastníkov v konaní o rozvod manželstva a vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako aj tohto konania pod sp. zn. 3C/35/2012 je jednoznačne preukázané, že odporca v byte od novembra 2006 fakticky nebýval. Pokiaľ okresný súd konštatoval, že navrhovateľka neuniesla dôkazné bremeno a svoj nárok voči odporcovi na zaplatenie „polovice nákladov na byt“ nepreukázala, je tomuto výroku súdu treba rozumieť tak, že navrhovateľka nezdôvodnila a nepreukázala, z čoho sa suma 1.607 € skladá, koľko by mal odporca zaplatiť z titulu nájmu za byt a akú sumu ako príspevok na služby spojené s nájmom bytu, pretože z ňou doložených listín nevyplýva, koľko ona za žalované obdobie sama aj namiesto odporcu ako spoločného nájomcu stavebnému bytovému družstvu zaplatila. I keby navrhovateľka svoj nárok špecifikovala, nemohol by súd jej návrhu vyhovieť z dôvodov, ktoré konštatoval už okresný súd.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Dobré mravy netvoria súčasť systému právnych noriem. Dobré mravy sú súbor morálnych noriem odzrkadľujúcich všeobecne platné pravidlá morálky, etiky a slušnosti, na dodržiavaní ktorých a ich rešpektovaní existuje všeobecný záujem. Všeobecné súdy pri hľadaní práva musí vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu a pri rozhodovaní musí zohľadniť všetky relevantné individuálne okolnosti súdnej veci a prihliadnuť na ne aj cez prizmu dobrých mravov. Okresný súd takto postupoval. Navrhovateľke, ak uhradila nájomné a úhrady za služby spojené s nájmom bytu v celom rozsahu sama aj v období, kedy spoločným nájomcom bol aj odporca, by podľa § 454 Občianskeho zákonníka vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, keby odporca skutočne v byte býval, výhody vlastného bytu využíval a náklady čerpaním služieb spôsobil. Ak ale odporca od novembra 2006 v byte nebýva a užíva ho výlučne navrhovateľka, je nemorálne požadovať od neho príspevok na nájomné a úhrady za služby spojené s nájmom bytu, najmä keď dôvodom jeho odchodu z tohto bytu bola ochrana spoločnej dcéry pred vplyvom a správaním navrhovateľky. Odvolací súd

sa stotožňuje s názorom okresného súdu, že výkon práva navrhovateľky na vydanie bezdôvodného obohatenia je v rozpore s dobrými mravmi a podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné výkonu tohto práva poskytnúť súdnu ochranu priznaním tvrdeného práva.

Navrhovateľka v odvolaní tvrdila, že ak jej súd svojím rozhodnutím priznal oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 1-ice, bolo namieste pre rozhodnutie o trovách konania i v prípade úspechu odporcu aplikovať ustanovenie § 150 O. s. p..

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril. To neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť (§ 150 ods. 1 O. s. p.).

Ustanovenie § 150 O. s. p. umožňuje súdu, aby v rámci svojej úvahy v medziach tohto zákonného ustanovenia celkom alebo sčasti nepriznal náhradu trov konania účastníkovi, ktorému by inak ich náhrada patrila. Dôvodom na použitie tohto zákonného ustanovenia môžu byť len okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré Občiansky súdny poriadok nedefinuje. Pri skúmaní, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre celkové alebo čiastočné nepriznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi v spore, prihliada súd na osobné, zárobové, majetkové a iné pomery účastníkov, procesný postoj účastníkov a to na oboch stranách spolu, ale aj na okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov. Z ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. vyplýva všeobecný procesný princíp zodpovednosti za výsledok sporového konania. Nepriznanie náhrady trov konania úspešnému účastníkovi je výnimkou z tohto všeobecného procesného princípu. O oslobodení navrhovateľky od súdnych poplatkov v rozsahu 1-ice rozhodol Okresný súd Brezno uznesením č. k. 3C/35/2012-15 z 25. 06. 2012 len na základe navrhovateľkou vyplneného Tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktorý navrhuje, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov uverejneného na webovom sídle ministerstva spravodlivosti. V tomto tlačive navrhovateľka uviedla, že je vyučená v študijnom odbore strojárstvo - obrábač kovov a je živnostníčkou, ktorá vykonáva určité činnosti pre spoločnosť L.A.M. Banská Bystrica, s. r. o., so sídlom Cesta na štadión 10, 974 04 Banská Bystrica od 09. 08. 2010. V tejto činnosti mala mať za posledné zdaňovacie obdobie príjem po odpočítaní dane vo výške 3.448,89 €. Súd túto sumu vydellil 12 a dospel k názoru, že mesačný príjem navrhovateľky je 287,41 €. Žiadne iné okolnosti preukazujúce skutočné osobné, sociálne a majetkové pomery navrhovateľky okresný súd neskúmal. Takto deklarované majetkové pomery navrhovateľky nepovažuje odvolací súd za výnimočne nepriaznivé. Nasvedčuje tomu aj tá skutočnosť, že je navrhovateľka v konaní zastúpená advokátom na plnú moc, ktorému za poskytnuté právne služby patrí odmena. Navyše údaje, ktorými navrhovateľka odôvodňuje návrh na aplikáciu § 150 O. s. p. sú 2,5 roka staré. Odvolací súd nepovažoval za potrebné skúmať súčasné osobné, zárobové, majetkové a iné pomery účastníkov, keď je toho názoru, že dôvod na aplikáciu ustanovenia § 150 O. s. p. v súdnej veci neexistuje. Okrem osobných a majetkových pomerov účastníkov pri rozhodovaní o nepriznaní trov konania úspešnému účastníkovi podľa § 150 O. s. p. musí súd prihliadnuť aj na okolnosti prejednávanej veci, aký nárok bol uplatnený, akým výsledkom a na základe akého právneho dôvodu skončil. Ak súd žalobu zamietol z dôvodu šikanózneho výkonu práva navrhovateľkou, je nemysliteľné zvýhodniť navrhovateľku na úkor odporcu, ktorý bol vystavený nedôvodnému súdnemu konaniu tým, že ju súd ako neúspešnú účastníčku zodpovednú za výsledok konania, nezaviaže na náhradu trov konania. Rozhodnutie okresného súdu bolo vecne správne vo veci samej aj vo výroku o trovách konania. Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania odporcovi, ktorému však zo spisu žiadne trovy odvolacieho konania nevyplývajú. Odporca ani návrh na priznanie trov odvolacieho konania podľa § 151 ods. 1 O. s. p. nepodal. Z tohto dôvodu odvolací súd rozhodol, že odporcovi náhradu trov odvolacieho konania voči navrhovateľke nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.